

Ukázka převzata z pracovní verze ŠVP školy pro sluchově postižené v Praze 5, Holečkova ulice.

Ukázka se týká charakteristiky ŠVP, především výchovných a vzdělávacích strategií, jejichž pojetí je přizpůsobeno vzdělávacím potřebám, schopnostem a možnostem žáků se sluchovým postižením. Důraz je zde kladen na rozvoj komunikačních kompetencí pomocí speciální metody rozvoje komunikace – bilingvní metody.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

BILINGVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ŠVP vychází ze vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí uvedených v RVP ZV a zároveň přihlíží k specifickým potřebám dětí s těžkou sluchovou vadou.

Je založen na bilingvním (dvojazyčném) programu vzdělávání, který se rozvíjí na naší škole již několik let. Program respektuje individuální možnosti a potřeby žáka.

Základem práce s těžce sluchově postiženým žákem je vybudování komunikačního mostu, který překlene komunikační bariéru danou sluchovou vadou dítěte. Pro počáteční komunikaci se nám velmi osvědčil **český znakový jazyk** a **znakovaná čeština**. Tento komunikační základ používáme jako komunikační prostředek pro osvojení českého jazyka a získávání dalších informací a vědomostí.

Základem programu bilingvního vzdělávání je účast neslyšícího asistenta v učebním procesu.

Slyšící učitel je komunikačním vzorem sociokulturního prostředí slyšící populaci a s žáky komunikuje přednostně mluvenou řečí a znakovanou češtinou. **Neslyšící asistent** je komunikačním vzorem prostředí sluchově postižených a s žáky komunikuje převážně českým znakovým jazykem. Tento způsob vyučování vyžaduje efektivní a promyšlenou spolupráci učitele i asistenta.

Bilingvním programem se škola snaží žákům vytvořit zázemí, které nenásilnou formou rozvíjí jejich schopnosti a zohledňuje specifika sluchového postižení.

Cílem programu je vybavit každého žáka vším potřebným pro úspěšný život .

Hlavním úkolem je, aby naši žáci **porozuměli sobě i světu, ve kterém žijí**.

1. porozumět svému okolí a respektovat pravidla lidského soužití – vytvořit příjemné školní prostředí

Snažíme se vytvořit ve škole **příznivé klima**, ve kterém si žáci, učitelé, vychovatelé, asistenti i rodiče budou partnery. Je samozřejmostí, že k žákům jsou všichni vstřícní. Pořádáme různé akce v rámci třídy i školy. Jezdíme společně na výlety, školy v přírodě, sportovní hry. Žáci si sami některé akce organizují nebo k nim připravují program.

Žáky vedeme k **dodržování stanovených pravidel**, odpovědnému chování a rozhodování a vysvětlujeme jim obecně uznávané životní a mravní hodnoty.

2. porozumět významu vzdělání

Při vyučování používáme různé metody učení (hry, soutěže, dramatizace čtených textů, improvizace na dané téma) tak, aby se práce ve škole i domácí příprava stala pro žáky hrou.

Chceme odstranit samoučelnost učiva. Naším cílem není memorování, ale **příprava pro život**. Znamená to méně encyklopedických znalostí a větší sepětí s praktickým životem.

Tomu napomáhají exkurze do různých zařízení i **vytváření modelových situací ve třídách**, které pomáhají žákům seznámit se s různými životními situacemi. (jednání na úřadech, v nemocnici, na nádraží apod.) a způsobem jejich řešení.

Žáci se učí od první třídy plánovat, rozhodovat, hodnotit svoji práci i práci ostatních.

Ve vyšších třídách při **diskusních hodinách** žáci posuzují a hodnotí vlastní vztah k učení, své učební výsledky a další možnosti metody sebevzdělávání.

3. pracovat s informacemi s porozuměním

Komunikační bariéra je základním problémem sluchově postiženého dítěte. Aby mohlo získávat informace z tisku, televize a internetu, musí zvládnout čtenářské dovednosti (číst s porozuměním). Od první třídy žáky vedeme k rozvoji komunikačních kompetencí.

K dosažení cíle používáme speciální metodu rozvoje komunikace – **bilingvní metodu**.

Žáci se učí pracovat s informacemi a zpracovávat je. Seznamují se s různými prostředky komunikace.

Žáci prvního i druhého stupně využívají **učebny výpočetní techniky** k procvičování získaných znalostí a rozvoji schopností a dovedností v práci s počítačem. Důraz je kladen na práci s internetem (náhradní komunikační zdroj). Žáci mají k dispozici i **školní knihovnu** s řadou encyklopedií.

4. porozumět tomu, že učení je nepřetržitý proces – mimoškolní činnost

Program sportovní činnosti a ozdravných pobytů je naplňován dobře organizovanými **pobytovými akcemi** – ozdravnými pobyty v zahraničí, školami v přírodě, výcvikovými zájezdy, sportovními hrami a podobně. Tyto akce mají vliv na vytváření dobrých vztahů mezi dětmi ve třídě a mezi jednotlivými třídami. Při těchto setkáních si žáci osvojují základy spolupráce, učí se organizovat si práci, samostatně se rozhodovat a nést odpovědnost za své rozhodnutí.

Z učitele se na pobytové akci stává partner. Učitel i žák zůstávají partnery i po návratu do školy. To, o čem se jen teoreticky můžeme učit ve škole, je možné objevovat na těchto akcích ve skutečnosti. Reálné a konkrétní situace jsou pro těžce sluchově postižené žáky nejlepší školou. Pobyt v přírodě také pomáhají ukázat cestu k **zdravému životnímu stylu**.

5. porozumět nebezpečí kolem nás – preventivní program

Součástí školního plánování je **Minimální preventivní program**. Z něho vychází nejen úzká spolupráce s odborníky na organizaci besed pro žáky od nejnižších tříd I. stupně školy, systematická spolupráce výchovného poradce, psychologa, vedení školy zejména s třídními učiteli, ale i široká nabídka programů pro volný čas.

6. porozumět tomu, že jsme součástí Evropy – partneři v zahraničí

Jsme rádi, že máme partnery v zahraničí. Seznamujeme žáky s tím, že v cizí zemi se mluví cizím jazykem. Učíme je toleranci a úctě k člověku. Snažíme se navázat kontakty s dalšími školami v Evropě i jinde ve světě. Navštěvují nás neslyšící studenti z Dánska, Švédska, Německa, USA a dalších zemí.

Úzce spolupracujeme se slovenskými školami, pořádáme semináře a prezentace.